

2. Wybrane problemy występujące przy szacowaniu strumieni pieniężnych dla potrzeb analizy finansowej, tj. nakładów inwestycyjnych, kosztów utrzymania i eksploatacji linii kolejowej oraz przychodów zarządcy linii (tj. spółki PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.) z tytułu udostępniania tras operatorom przewozowym.

3. Wybrane problemy powstające w trakcie szacowania strumieni pieniężnych dla potrzeb analizy ekonomicznej, tj. tzw. kosztów i korzyści zewnętrznych, wynikających z podjęcia i eksploatacji badanej inwestycji kolejowej.

Metodyczne podstawy analizy i oceny efektywności inwestycji infrastrukturalnych w transporcie kolejowym wynikają z:

- teorii ekonomii, w szczególności z tej jej części, która dotyczy rachunku efektywności inwestycji,
- ze specyfiki obiektów i urządzeń infrastrukturalnych w transporcie,
- z wymagań UE w zakresie sporządzania analiz.

Problemy, powstające w trakcie szacowania strumieni pieniężnych dla potrzeb sporządzania rachunku efektywności inwestycji w infrastrukturze kolejowej, są odmienne dla różnego typu strumieni (nakłady inwestycyjne na realizację przedsięwzięcia, koszty eksploatacyjne przedsięwzięcia, przychody uzyskiwane w trakcie eksploatacji). Dlatego też w artykule odrębnie zaprezentowane zostały wybrane przykłady kwestii spornych, występujących przy ewaluacji wymienionych strumieni pieniężnych.

Realizacja inwestycji infrastrukturalnych w transporcie kolejowym generuje powstawanie efektów zewnętrznych, tj. takich bezpośrednich i pośrednich negatywnych i pozytywnych skutków (kosztów i korzyści), które powstają w bliższym i dalszym otoczeniu inwestycji (środowisku naturalnym, gospodarce regionu, społeczności lokalnej itp.). Wymagają one uwzględnienia w analizie efektywności ekonomicznej przedsięwzięcia. Jednak ich ujęcie wartościowe przysparza autorom analiz wielu problemów, których przykłady przedstawiono w końcowej części artykułu. Do artykułu dołączono także wykaz wykorzystanej literatury.

А.В. Кравець., О.Я. Чапук

Національний університет “Львівська політехніка”

ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

© *Кравець А.В., Чапук О.Я., 2011*

Інноваційний розвиток держави визначається поступом за трьома основними напрямками: наука, освіта та наукоємне виробництво. Основними ознаками інноваційної моделі розвитку є [1]: по-перше, перетворення грошей на дослідження в знання, по-друге – використання отриманих знань для розробки інновацій, по-третє, впровадження їх у виробництво для отримання прибутку.

Інноваційна модель є напрямом економіки, яка пов'язується з рядом проблем, таких як:

- ризикованість впровадження інноваційних проектів;
- нерозвиненість інноваційної інфраструктури держави;
- довготривалість реалізації інноваційного проекту;
- відсутність належної підтримки з боку держави.

Аналіз показників інноваційної активності свідчить про суперечливу ситуацію на ринку, оскільки кількість впроваджених нових технологічних процесів, відповідно 2006 р. -1145, 2007 р. – 1419, 2008 р. – 1647, 2009 р. – 1893 процесів, та освоєння інноваційних видів продукції, 2006 р. – 2408, 2007 р. -2526, 2008 р. – 2446, 2009 р.- 2686 найменувань, збільшилось, що свідчить про перспективу та попит, але, тим не менше, питома вага підприємств, що займається їх впровадженням має спадний характер, 2006 р. – 11.2, 2007 р. – 14.2, 2008 р. – 13.0, 2009 р. – 12.8, так як відсутня належна підтримка з боку держави та не сприятливі умови для реалізації й розробки інноваційних проектів [2].

Сучасна світова економіка характеризується суттєвими змінами у визначенні напрямів економічного прогресу. В основі пошуку лежить прискорений інноваційний розвиток, перехід до стратегії економіки, яка базується на знаннях та інтелекті. В її основу закладено інтелектуальні ресурси нації, наукові досягнення, процеси трансферу результатів творчої діяльності у виробництво матеріальних і духовних благ, які за умов світової кризи набули особливого значення. Сьогодні конкуренція між розвинутими державами перетворилася на конкуренцію новітніх технологій, створених на основі досягнень науки [3].

Україна належить до держав з високим науковим потенціалом. Держава повинна створювати такі умови, які забезпечували б не лише примноження цього потенціалу, а насамперед давали максимальну віддачу. Роль держави у розвитку інновацій є визначальною, так держава може бути замовником та організатором досліджень, брати активну участь в розробках сучасних напрямів науково-технічного прогресу [4].

Опрацювавши постанову Президента України “Європейський вибір”, на нашу думку, інноваційний розвиток держави повинен передбачати: покращення фінансування науки шляхом збільшення бюджетних видатків і залучення позабюджетних асигнувань; зміцнення матеріально-технічної бази наукових установ; інституційне забезпечення державної науково-технічної та інноваційної політики; вдосконалення та розширення правової бази інноваційної діяльності; збереження кадрового потенціалу науково-технічної сфери, заохочення молоді до участі в науковій та науково-технологічній діяльності; зміцнення інженерної системи, що зберігає свій потенціал і є базовим ресурсом української економіки під час її переходу в інноваційну фазу розвитку; інтеграцію науки та виробництва, об'єднання промислового, банківського та торговельного капіталу в потужні структури, здатні продукувати високотехнологічні, конкурентоспроможні товари та послуги.

Для розвитку інноваційної діяльності на рівні окремого підприємства, необхідна підтримка з боку держави, яка повинна включати в себе популяризацію інноваційних технологій, формування замовлень чи програм інноваційного розвитку, сприяти виходу продукції вітчизняних інноваційних підприємств на іноземні ринки, здійснювати фінансову підтримку перспективних інноваційних проєктів.

Отже, можна зробити висновок, що в сучасних ринкових умовах підприємство буде успішним, а країна високо розвинутою, якщо вона володіє інноваціями і вміло їх реалізує. Тож, основним завданням покращення економічного стану України, є запровадження інноваційної моделі розвитку, яка з однієї сторони сприятиме покращенню економічного й науково-технічного стану держави, а з іншої підвищить якість життя населення. При цьому лише плідна співпраця науковців, підприємств та держави може забезпечити виконання поставлених завдань.

1. Резнікова Н. Інноваційна модель розвитку національної економіки: оцінка стартових можливостей та засобів реалізації [Електронний ресурс]: <http://www.academia.org.ua> 2. Державний комітет статистики. Статистична інформація. Наука та інновації. Інноваційна активність промислових підприємств та наукова та науково-технічна діяльність [Електронний ресурс]: <http://www.ukrstat.gov.ua> 3. Микола Паладій Інноваційна модель розвитку у сфері інтелектуальної власності в Україні [Електронний ресурс]: LEX. Право і Закон. – <http://legal-help.com.ua> 4. Посилання Президента України до Верховної Ради України Європейський вибір. Концептуальні засади стратегії економічного та соціального розвитку України на 2002-2011 роки [Електронний ресурс]: <http://lawua.info>